

Litteratur

- Ahlheid, F. 1988. 'Oratorical Strategy in Sallust's Letter of Mithridates Reconcidered', *Mnemosyne* 41, 67-92.
- Alonso-Núñez, J.M. 1987. 'An Augustan World History', *Greece & Rome* 36, 56-72.
- Amela Valverde, L. 2001. 'Inscriptiones honoríficas dedicadas a Pompeyo Magno', *Faventia* 23.1, 87-102.
- Austin, M.M. 1981. *The Hellenistic World from Alexander to the Roman Conquest*. Cambridge.
- Bagnall, R.S. & P. Derow 2004. *The Hellenistic Period. Historical Sources in Translation*, 2.udg. Oxford.
- Bikerman, F. 1947. 'La lettre de Mithridate dans les *Histoires* de Salluste', *Revue des études latines* 24, 131-151.
- Bohm, C. 1989. *Imitatio Alexandri im Hellenismus*. München.
- Briquel, D. 1995. 'Pastores Aboriginum', *Revue des études latines* 73, 44-59.
- Callataÿ, F. de 1997. *L'histoire des guerres mithridatiques vue par les monnaies*. Louvain.
- Delarue, F. 2002. 'Les lettres chez les historiens latins', i: L. Nadjó & É. Gavoille (red.), *Epistulae antiquae* II. Louvain-Paris, 127-134.
- Dreizehnter, A. 1975. 'Pompejus als Städtegründer', *Chiron* 5, 213-245.
- Flach, D. 1998. *Römische Geschichtsschreibung*. Darmstadt.
- Green, P. 1978. 'Caesar and Alexander: Aemulatio, Imitatio, Comparatio', *American Journal of Ancient History* 3, 1-26.
- Greenhalgh, P. 1981. *Pompey. The Roman Alexander*. London.
- Havas, L. 1968. 'Mithridate et son plan d'attaque contre l'Italie', *Acta Classica Universitatis Scieniarum Debreceniensis* 4, 13-25.
- Hind, J. 1994. 'Mithradates', *Cambridge Ancient History*, 2. udg. V, IX. Cambridge 129-164.
- Hinge, G. 2003. 'Herodots skythiske nomader', i: T. Bekker-Nielsen & G. Hinge (red.), *På randen af det ukendte*. Århus, 11-33.
- Isager, J. 1993. 'Alexander the Great in Roman Literature from Pompey to Vespasian', i: J. Carlsen, B. Due, O.S. Due og B. Poulsen (red.), *Alexander the Great. Reality and Myth*. Rom, 75-84.
- Martin, D.J. 1998. 'Did Pompey engage in imitatio Alexandri?', i: C. Deroux (red.), *Studies in Latin Literature and Roman History* 9. Bruxelles, 23-51.
- Mastrocinque, A. 1999. *Studi sulle guerre Mitridatiche*. Stuttgart.
- McGing, B.C. 1986. *The Foreign Policy of Mithridates VI Eupator, King of Pontus*. Leiden.
- McGushin, P. 1994. *Sallust. The Histories*. Vol. 2. Books iii-v. Oxford.
- Michel, D. 1967. *Alexander als Vorbild für Pompejus, Caesar und Marcus Antonius*. Bruxelles.
- Norden, E. 1915. *Antike Kunstprosa*. Leipzig-Berlin.

- Pippidi, D.M. 1975. *Scythica minora. Recherches sur les colonies grecques du littoral roumain de la mer Noire*. Bukarest.
- Poulsen, B. 1993. 'Alexander the Great in Italy during the Hellenistic Period', i: J. Carlsen, B. Due, O.S. Due og B. Poulsen (red.), *Alexander the Great. Reality and Myth*. Rom, 161-170.
- Reinach, Th. 1975 (genoptryk af 1895 udgaven). *Mithradates Eupator: König von Pontos*. Hildesheim.
- Scanlon, T.F. 1980. *The Influence of Thucydides on Sallust*. Heidelberg.
- Schmitt, H.H. 1969. *Die Staatsverträge des Altertums*, bd. 3. München.
- Schmidt-Dounas, B. 2000. *Geschenke erhalten die Freundschaft. Politik und Selbstdarstellung im Spiegel der Moderne*. Berlin.
- Sherwin-White, A.N. 1994. 'Lucullus, Pompey and the East', *Cambridge Ancient History*, 2. udg. V, IX. Cambridge, 229-273.
- Smith, R.R.R. 1984. *Royal Hellenistic Portraiture*. Oxford.
- Sonnabend, H. 1998. 'Ein Hannibal aus dem Osten. Die "letzten Pläne" des Mithradates VI. von Pontos', i: U. Fellmeth & H. Sonnabend (red.), *Alte Geschichte: Wege – Einsichten – Horizonte. Festschrift für Eckart Olshausen zum 60. Geburtstag*. Hildesheim, 191-206.
- Stier, H.E. 1969. 'Der Mithridatesbrief aus Sallusts Historien als Geschichtsquelle', i: R. Stiehl & H.E. Stier (red.), *Beiträge zur Alten Geschichte und deren Nachleben* bd. 1. Berlin, 441-451.
- Tod, M.N. 1933-1948. *Greek Historical Inscriptions*. Oxford.
- Urban, R. 1982. "'Gallisches Bewußtsein" und "Romkritik" bei Pompeius Trogus', i: H. Temporini & W. Haase (red.), *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt* II.30.2. Berlin-New York, 1424-1443.

Forkortelser

- OGIS Dittenberger, W. 1903-1905. *Orientalis Graeci Inscriptiones Selectae*. Leipzig.
- IGBulg Mihailov, G. 1958-1997. *Inscriptiones Graecae in Bulgaria repertae* I-IV. Sofia.
- IOSPE Latyshev, B. 1885-1916. *Inscriptiones antiquae orae septentrionalis Ponti Euxini Graecae et Latinae*. Skt. Petersburg.
- SIG Dittenberger, W. 1915-1924. *Sylloge Inscriptionum Graecarum*, 3. udg. Leipzig.

Forfatterne

VINCENT GABRIELSEN, dr.phil., professor, Saxo-Instituttet, Afdeling for Historie,
Københavns Universitet, 2300 København S
E-mail: gabriels@hum.ku.dk

GEORGE HINGE, ph.d., post doc., Center for Retorik, Institut for Æstetiske Fag, Aarhus
Universitet, 8000 Århus C
E-mail: litgh@hum.au.dk

JAKOB MUNK HØJTE, ph.d., adjunkt, Danmarks Grundforskningsfonds Center for Sortehavsstudier,
Aarhus Universitet, 8000 Århus C
E-mail: klajh@hum.au.dk

JESPER MAJBOM MADSEN, ph.d.-studerende, Danmarks Grundforskningsfonds Center
for Sortehavsstudier, Aarhus Universitet, 8000 Århus C
E-mail: klajmm@hum.au.dk

Register over geografiske navne

*Moderne navne er forsynet med asterisk (*).
Tryk i antikke navne angives med (')*

Adra'myttion (by, NV Tyrkiet) 40
'Africa (region, N Afrika) 50 74
Ale'xandria (by, Egypten) = *El Iskan-
dariya 45
*Alperne (bjergkæde, M Europa) 22 52
Ama'seia (by, N Tyrkiet) = *Amasya 53
54
*Amerika (land) 58 65-68
A'misos (by, N Tyrkiet) = *Samsun 53
*Anatolien, se Lilleasien
Apol'lonia (by, Bulgarien) 13 31
*Arabiske Golf (vand) 73
'Argos (by, S Grækenland) 29
Ar'menien, ar'meniere (land/folk,
Armenien/NØ Tyrkiet) 15 34 57
63 71 72
'Asia (romersk provins, V Tyrkiet) 11-
13 18 27 37 61 62
*Asien, se Lilleasien
A'then, a'thenere (by, Grækenland) =
*Athina 30 36 38
*Azovske Hav (vand, Ukraine/Rusland)
34
Bastu'nære (folk, Ukraine) 34
Bi'thynia og 'Pontos (romersk provins,
N Tyrkiet) 28
Bi'thynien, bi'thyniere (land/folk, NV
Tyrkiet) 11 13-18 20 22 27 34 62
70-75
Bospo'ranske Rige (land, Ukraine/SV
Rusland) 33 51-53
'Bosporos (vand, NV Tyrkiet) 20 32 35
Bri'tannien (land, England) 60
By'zantion (by, NV Tyrkiet) = *Istanbul
31 32 34
Chairo'neia (by, M Grækenland) 62

Chal'kedon (by, NV Tyrkiet) =
*Kadıköy 21 22 71
Cherso'nes (by, Ukraine) = *Sevastopol'
13 33
'Dardanos (by, NV Tyrkiet) 62
'Delfi (by, M Grækenland) 51
'Efesos/e'fesere (by, V Tyrkiet) 38 40 41
72
E'peiros (land, Grækenland/Albanien)
72
E'trurien (land, M Italien) 74
Eupa'toria (by, N Tyrkiet) 50
*Europa (verdensdel) 29
Fanago'reia (by, SV Rusland) = *Senna-
ja 53
'Frygien, 'frygere (land/folk, Tyrkiet)
51 74
Ga'latien (land, M Tyrkiet) 12 27
'Gallia Cisal'pina (romersk provins, N
Italien) 21
'Gallien/'gallere (land/folk, Frankrig)
52 60 73 74
Ger'manien (land, Tyskland) 73
'Getere (folk, Rumænien) 32
*Grækenland, grækere (land/folk) 11
13 15 17 21 25-29 31-40 44 45 47
48 50 51 55 60 62 71
Hera'kleia (by, NV Tyrkiet) = *Ereğli 25
71
*Hollywood (by, USA) 43
Il'lyrien (land, Balkan) 73
*Indien (land, Pakistan/Indien) 50
I'onien (land, V Tyrkiet) 75
*Irak (land) 65-68
*Istanbul (by, NV Tyrkiet) 49
'Istros (by, Rumænien) 31 32 34
'Istros (flod, Centraleuropa) = *Donau
34

- *Italien (land) 15 17-19 22 23 25 37 39
40 52 53 72-74
- *Jerusalem (by, Israel) 52
- *Jøder (folk) 25
- Ka'beira (by, N Tyrkiet) = *Niksar 71
- Kal'latis (by, Rumænien) = *Mangalia
31
- Kappa'dokien (land, Tyrkiet) 11 12 14-
18 27 41 72 74 75
- Kar'thago/karthageni'ensere (by/folk,
Tunesien) 70 74
- 'Kaukasus (bjergkæde,
Georgien/Rusland) 34 52
- 'Kaunos (by, SV Tyrkiet) 38
- 'Kerasos (by, N Tyrkiet) = *Giresun 31
- Ki'likien (land, S Tyrkiet) 21
- 'Kimbrenne (folk, N Europa) 13 75
- Kim'meriske 'Bosporos (vand, Ukrai-
ne/Rusland) = *Kerč'-strædet 13 75
- 'Kolchis (land, Georgien) 13 34 75
- Komma'gene (land, Ø Tyrkiet) 55
- Ko'rinth (by, Grækenland) 74
- Kos (ø/by, Ø Grækenland) 30 38
- Ko'tyora (by, N Tyrkiet) = *Ordu 31
- 'Kreta/kre'tensere (ø/folk, S Græken-
land) 71
- *Krim (halvø, Ukraine) 13 33 35
- 'Kyzikos (by, NV Tyrkiet) = *Belkiz Kale
21 23 71 73
- *Lillearmenien (land, Ø Tyrkiet) 13 75
- *Lilleasien (land, Tyrkiet) 11-23 25-27
29-31 34-40 45 54 55 70-75
- 'Lydien (land, V Tyrkiet) 75
- Mae'otis, se Azovske Hav
- Mag'nesia (by, V Tyrkiet) 38
- Mag'nopolis, se Eupatoria
- Make'donien, make'donere (land/folk,
Makedonien/Grækenland) 29 30
36 61 70 72 74 75
- *Mekka (by, Saudi Arabien) 65
- *Mellemøsten (region) 43 52 58 66
- Me'sembria (by, Bulgarien) = *Nesebur
31
- Mesopo'tamien (land, Irak) 72
- *Middelhavet (vand) 20 26 27 29 30
42
- Naba'tæiske Rige (land, Jordan/Saudi
Arabien) 52
- Ne'mea (by, S Grækenland) 51
- *Nemrud Dag (bjerg, Ø Tyrkiet) 55
- Nu'midien (land, Algeriet) 13 51 71
- O'drysiske Kongerige (land, Bulgarien)
32
- 'Olbia / Bo'rysthenes (by, Ukraine) =
*Parutino 13 32 33
- Or'chomenos (by, M Grækenland) 62
- Pafla'gonien, pafla'gonere (land/folk,
N Tyrkiet) 27 40
- Palæ'stina (land, Israel) 66
- Pantika'paion (by, Ukraine) = *Kerč' 13
22 53
- 'Parion (by, NV Tyrkiet) 71
- 'Parthien/Partherriget (land, Iran/Turk-
menistan) 34 56 69
- Pelopon'nes (halvø, S Grækenland) 29
- 'Pergamon (by, V Tyrkiet) = *Bergama
12 27 29 30 31 40 49 62 74
- Per'sepolis (by, SV Iran) 54
- 'Persien, 'persere (land/folk, Iran) 29
30 36 43 45 50 53-55 72 74
- 'Petra (by, Jordan) 52
- Pom'peji (by, M Italien) 45
- 'Pontos (land, N Tyrkiet) 11-23 25-27
31 33 34 42 50 53 54 68 75
- Pro'pontis (vand, NV Tyrkiet) 20
- *Provence (region, S Frankrig) 60
- 'Rhodos (by/ø, Ø Grækenland) 11 17
23 27 30 32 37 38
- 'Rom, 'romere (by/folk, Italien) 11-23
25-28 30-31 34-42 44 45 47-54 57-
75
- Sa'binere (folk, M Italien) 74
- Sam'nittere (folk, M Italien) 17
- 'Samos (ø, Ø Grækenland) 30
- Sar'matere (folk, Ukraine/Rusland) 32
34
- Seleu'keia ved 'Tigris (by, Irak) = *Bag-
dad 72
- Si'cilien (ø, Italien) 37 48

- Si'nope (by, N Tyrkiet) = *Sinop 31 33
54
- 'Skythien, 'skythere (land/folk, Ukraine) 13 32-34 52 61 75
- *Sortehavet (vand) 13 19-22 26 31 32
34 35 51-53
- *Spanien (land) 22 25 52
- 'Sparta/spar'tanere (by/folk, S Grækenland) 30 36 61
- *Storarmenien (land, Armenien) 75
- *Storfrygien (land, Tyrkiet) 12 13 15
27 34 73
- 'Tanais (flod, Rusland) 34
- 'Taurere (folk, Ukraine) 13 33 34
- *Taurusbjergene (bjærgkæde, S Tyrkiet)
26 69 70
- 'Thasos (ø/by, N Grækenland) 30
- 'Theben (by, M Grækenland) = *Thiva
30
- 'Thrakien, 'thrakere (land/folk, Bulgarien/NV Tyrkiet/NØ Grækenland)
32 34 52 73
- 'Tomis (by, Rumænien) = *Constanța
31 32
- 'Tralles (by, V Tyrkiet) = *Aydin 40
- Tra'pezous (by, NØ Tyrkiet) = *Trabzon
31
- *Tyskland/tyskere (land/folk) 63
- *USA, se Amerika
- *Vatikanet (land) 65
- Æg'æerhavet (vand, Grækenland/Tyrkiet) 26 27 30 32

Register over person- og gudenavne

- Ad'herbal 68
Afri'canus, P. og L. 'Scipio 74
Afro'dite 36
A'gricola 60
A'hura 'Mazda 29
Ale'xander den Store 29 36 43-47 49-55 74 75
An'tiochos III (den Store) 26 28 36 50 70 71 74
An'tisthenes 37
Appi'an 15 16 18 19 22 23 25 40 41 51 54
A'quilius, M. 12 31 57
Arche'laos 18 62 71
Ari'arathes VI 12 14
Ari'arathes VII 14
Ario'barzanes 71
Aristo'nikos 31 61 62 64 70 73 74
'Arsakes, se Fra'ates
'Artemis 40
A'rua 28
A'sklepios 40
A'thenion 38
'Attalos III 12 29
Au'gustus 44 58
Bush, George 66
Bush, George W. 43 66 67
'Calgacus 60
Cati'lina, L. 'Sergius 52
'Chrestos 74
'Chrestos, søn af Mithra'dates V 13
'Cicero 25 69
'Cotta, M. Au'relius 21 22 71
Critog'natus 60
'Cæsar 44 48 49 57 58 60
Da'reios 29 50 54 55 74
De'metrios Polior'ketes 36
Dio'dotos 'Tryfon 46
Dio'fantos 33 34
Dio'nysios fra Halikar'nassos 60
'Eumenes II 74
'Eumenes III 64 70
'Falakos 33
'Farnakes I 26 33 74
'Farnakes II 22 52-54
'Filip II 36 50 75
'Filip V 64 70
Fra'ates III 'Arsakes 34 57 59 62-65 69 70
'Fronto 58 68 69
'Gordios 14 74
'Hannibal 22 52 72 74
'Helios 30
'Herakles 46-48
Homo'noia 40
Ju'gurtha 13 14
Jus'tin 17 25 58 59
Kas'sandros 36
'Kauaros 32 34
Kle'opatra (datter af Mithradates VI) 15
'Kyros 29 74
Lao'dike 12-14
'Livius 58 72
'Lucius 'Verus 68
Lu'cullus, L. Li'cinius 21-23 57 71
Ma'chares 51
Mal'thinus 72
'Marcus An'tonius 44
'Marduk 28
'Marius, C. 17 18
Masi'nissa 74
'Memnon 25
Metro'doros fra 'Skepsis 60
Mithra'dates IV 73
Mithra'dates V Euer'getes 12-14 26 31
Mithra'dates VI Eu'pator 11-23 25-29 31 33-35 38-55 57-70

- Mozart 26
 Muhammed 65
 Mu'rena, L. Li'cinius 18 19 23
 'Nebo 28
 'Nero 44
 Niko'medes III 13-16 68 70 71
 Niko'medes IV 15 20 62 64 74
 'Nysa 62 70
 Pa'risades 33
 'Parthenos 34
 Pe'lopidas 34
 Peretti, Aurelio 25
 'Perikles 29
 Per'perna, M. 62
 'Perseus 50 64 70 74
 Plu'tarch 21-23 25 49 54
 Po'lybios 37
 Pom'pejus, Gn. (Magnus) 21-23 43 44
     48-54 68
 Pom'pejus, Gn. & Sex. 48
 Pom'pejus 'Trogus 17 25 58-61 64 67
     72
 Po'seidon 36
 Posei'donios 38
 Ptole'maios I So'ter 36
 Ptole'maios II 29
 Ptole'maios XII 71
 'Pyrrhos 72
 Rhe'maxos 32 34
 'Roma 26
 'Romulus 61
 Saddam Hussein 65-67
 Sal'lust 57-61 63 67-69 72
 Scarlatti, Alessandro 26
 Se'leukos Kalli'nikos 73
 Se'leukos I Ni'kator 29 75
 Ser'torius, Q. 20 21 52
 Ski'luros 33
 'Sokrates 'Chrestos 15
 Stone, Oliver 43
 'Strabon 25 54 61
 'Sulla, P. Cor'nelius 17-19 21-23 27 39
     62
 'Syfax Hi 74
 'Tacitus 60
 Tar'quinius Su'perbus 74
 The'ofilos 40
 Theo'krit 29
 Thuky'did 29 57 58
 Ti'berius 58
 Ti'granes I 15 40 57 62 63 70 71 74
 Vel'lejus Pa'terculus 61
 Zalmo'degikos 32 34
 'Zeus 'Ammon 46
 'Zeus 'Stratios 29

Register over skriftlige kilder

Appian

De Mithradatiske Krige

2.11: 16

3.15-17: 16

12: 31

13: 31

15: 34

20: 51

22: 39

23: 27 40

57: 31

65: 18

84-85: 63

112: 51

113: 53 54

117: 51

Athenaios

Deipnosophistai

5.201: 45

6.253 b-f: 36

Cæsar

Gallerkrigen

7.77: 60

Dio Cassius

36.1-3: 57

37.11: 53

Dionysios fra Halikarnassos

Antiquitates Romanae

1.4.3: 60

Fronto

Epistulae ad L. Verum

2.1.17: 59 69

Justin

Epitome af Pompejus Trogus

(uddrag oversat på side 72-75)

11.15.15: 54

37.1.2: 31

38.1: 14

38.4.7: 16 17

38.4.7-10: 60

38.5.3: 31

38.6.7: 61

38.6.8: 61 64

Livius

9.18.3-5: 44

Lukan

Pharsalia

10.22: 44

Memnon

13: 31

Ovid

Epistulae ex Ponto

4.14.37-40: 61

Plautus

Mostellaria

775: 50

Plinius

Naturhistorien

34.34: 61

Plutarch

Lucullus

5: 22

6: 21

25-28: 63

Pompejus

2.1-2: 49
 13.5: 50
 42.1-2: 53
 42.3: 43

Polyainos

Strategemata
 8.56: 33

Polybios

4.45: 32
 8.22.1: 32

Sallust

*Historie, fr. 6: " Mithradates' brev til
 Arsakes (oversættelse på side 70-72)*

1: 63
 5: 60 64
 5-9: 61
 5-15: 68
 6: 69
 8: 64 65
 9: 62
 10: 60 68
 10-15: 62
 13: 68
 14: 63
 17: 61 64
 18: 64
 19: 64

Strabon

7.4.3: 33
 7.4.4: 33
 7.4.6: 35
 7.4.9: 33
 11.2.18: 13
 11.14.15: 63
 12.3.11: 54
 12.3.39: 54
 14.1.38: 61

Tacitus

Agricola
 30-32: 60

Theokrit

Idyller
 17.105-106: 29

Thukydid

1.22: 57
 1.32.1: 65
 2.36: 30

Vellejus Paterculus

2.4.1: 61

Indskrifter

Austin 1981

21: 29
 97: 32
 189: 28

*IGBulg I² = Inscriptiones Graecae in
 Bulgaria repertae I²*

388 bis: 31
 389: 32

*IOSPE I² = Inscriptiones antiquae orae
 septentrionalis Ponti Euxini Graecae et
 Latinae I²*

32: 32
 34: 33
 35: 33
 343: 33
 349: 33
 352: 33
 401: 33
 402: 33

OGIS = Orientis Graeci Inscriptiones Selectae

338: 61
 435: 61

Schmitt 1969

545: 30

SIG = Sylloge Inscriptionum Graecarum

731: 32

742: 41

Todd 1933-1948

204: 30